"కథ గాదు"

గూడూరు రాజేంద్రరావు

కలకత్తాకు పోవుబండి మదరాసునుండి రాత్రి యెనిమిదిన్నరగంటలకు బయలుదేరును. ఎప్పుడును మూడవతరగతిబండ్లు క్రిక్కిరిసియేయుండును. ఆనాడు మదరాసునకు క్రికెట్టుపందెములు జూడవచ్చినమూకతో రైలు పిక్కటిలుచుండెను. నే నానాడే ప్రయాణముజేయుట తటస్థించినది. కదలుటకు కొన్ని నిముసము లుండగనే ఒకబండిలో దూరితిని. అందెటుజూచినను ఆవంతయైన సందులేదు. నావెలగల దుస్తులనుజూచి కూర్చున్నవారుకొందరు నడుములు గదిలించుచు నాకు చోటుకొరకు అటునిటు జూచుచుండిరి. నేను వారిని శ్రమపడవలదనిచెప్పుచు బండియంతయు కలయజూచితిని. ఆమూలను ఎవడో యొకడు ఎదుటిబల్లపై కాళ్లుంచి, మోకాళ్లపై తలనుంచుకొని నిద్ర నభినయించుచుండెను. ఇతరులు కూర్చుండుటకు చోటులేక బాధపడుచుండ పెట్టిదర్జాగా స్థలము నాక్రమించుకొని దొంగనిద్రల బోవువారిని జూచి నేనెన్నడు సహింపలేను. నేను స్వభావముచేత తగవులమారిని కాకున్నను ఇట్టివారినిజూచినపుడు నారక్త ముడికిపోవును. వారికి బుద్ధిచెప్పనిదే నేనూరకుండను. ఆకూరుచున్నవాడెవడో హిందూస్థానపువాడని నేననుకొంటిని. నేను పరిభవించిన ప్రయాణీకులలో పెక్కు రాదిక్కువారే. వాని పొడవగుకాలుసేతులు మిక్కిలిసన్నమై వికారముగనుండెను. ముఖము నా కగపడలేదు. కాని యెఱ్ఱని పీచువెంద్రుకలు భుజములపై బడియుండెను.

నేను, కూరుచున్నవారిమోకాళ్లు రాచుకొనుచు తిన్నగ వాడున్నచోటునకు బోయితిని. వానిభుజముపై దట్టి కాళ్లుదింపుకొమ్మంటిని. వానిశరీరమున పలిమెడు కండయైనలేదు. వట్టి యెముకలకుప్ప. వాడొకమూల యొదిగి కూర్చుండెను. నేనును వానియెదుట గూర్చుంటిని. వాడు ముఖమెత్తి అగ్నికణములవంటి చిన్న కండ్లతో నన్నుజూచెను. అందు కోపము గానుపింపలేదు. నేను వానిముఖమువంక జూచితిని. కాలుసేతులవలెనే సన్నని పొడవైనమొగము, వానిఫాలము విశాలముగ నుండెను. అందు పెద్దయక్షరములతో "సీత" యని తెలుగున పచ్చబోసియుండెను. నాయనుభవమున పచ్చబోయించుకొన్నవారి నెందరనో జూచితిని. సోలుజారు లనేకులు చేతులపైనను, వక్షమునందును తొడలయందును బొమ్మలో యక్షరములో పొడిపించుకొందురు. కొందరుస్త్రీలు కన్నులచివరను సన్నివంక గీతలు గీయించుకొందురు. కాని ముఖమున అక్షరములు వ్రాయించుకొన్నవానిని జూచుట నాకిదియే మొదటిసారి. ఆభాష తెలుగగుటచే వాడెవడో యాంధ్రుడని నే ననుకొంటిని. వానితోమాటలాడి వాని వృత్తాంతమును దెలిసికొనవలెనని నాకు కుతూహలము గలిగెనది. పలుకరింప సంశయించుచుండగనే వాడు పొడిదగ్గు దగ్గుచు ప్రక్కజేబులోనుండి రెండుబీడీలను లాగి, నాకొకటిచ్చి తానొకటి నోటనుంచుకొని నిప్పంటించుకొనెను.

బండి వేగముగ బోసాగెను. వాడు కూరుచున్న కిటికీనుండి మిక్కుటముగ గాలి విసరుచుండెను. వాడు నన్నుజూచి "చలిగానున్నది. ఈకిటికి దింపిన మీకభ్యంతరము లేదుగదా?" యని దగ్గుచు నన్నడిగెను. పాపము, వీడెవడో దీర్ఘకాలమునుండి రోగపీడితుడు. ఇట్టివానితో తగవులాడదలంచితినిగదా యని నాకే సిగ్గయినది. కిటికీ నేనే మూసితిని. "నీకవసరమైన కాళ్ల బల్లపై నుంచుకొమ్ము. నేను నిలువబడియుండగలను." అని నేనంటిని. వాడందులకు వలదని నవ్వుచు తలద్రిప్పెను. మాకిరువురకు మైత్రి గుదిరినది.

వానినడుగకయే వానికథ కొంత నాకిట్లు బోధపడినది. "వీడెవడో పిన్నవయసుననే తన ప్రేమకు పాత్రురాలయిన భార్యను గోలుపోయినాడు. అప్పటి

నుండి మనసుతోడి శరీరస్థితిగూడ స్వస్థత చెడినది. పాప మా భార్యపేరు ముఖమున నే యచ్చొత్తించుకొన్నాడు." అనుకొంటిని. ఆవిషయమై ప్రశ్నించిన వాని హృదయాంత రాళమున ఘనీభవించియున్న వ్యథను బల వంతముగ పెకలించినవాడ నగుదునేమోయని భయపడితిని. కాని నాసంశయము తీర్చుకొన వలయునను కోరిక ఆభయము నడచివైచినది. "సీత నీ భార్యయా?" అని మెల్లగ ప్రశ్నించితిని. వాడు త్రుళ్లిపడెను. "ఆ- మాసీత - మాసీత - మాచెల్లెలు - మా సీత" యనుచు వ్రేళ్లతో ముఖముపైని యక్కరము లను దడవికొనెను. పాప యూపిరి త్రిప్పుకొన లేక చాలసేపు దగ్గుచుండెను. నాయూహ పొరబాటు. వీడెవడో కనుగొనవలెనను ఆశ నాకు ప్రబలెను. ఈమాటు "మీదేయూరు" అని నేనడిగితిని. వాడు నామనసులోని తహతహ నప్పుడే గుర్తించి మెల్లగ నవ్వినాడు. "నాకథ మీకు విసుగు బుట్టింపన ట్లయితే చెప్పెదను" అనుచు మరొకబీడి కాల్చుకొని గుండెలూడిపడునట్లు దగ్గినాడు. కొంతసేపటికి తెప్పరిలి నావంక జూచి యిట్లు ప్రారంభించినాడు:

"మా సీత నేను బుట్టిన ఆరేండ్లకు బుట్టినది. దాని పుట్టువు, నాతల్లిమరణము ఒకనాడే సంభవించినవి. మా తండ్రిది వైద్యవృత్తి. మమ్ముల నిరువురను తల్లి లేమి దెలియనట్లు సాకినాడు. నాకిరువది యేండ్లు వచ్చినవి. బి. యే. చదువుకొనుచుంటిని. మాతండ్రికి జబ్బుచేసినది. ఎన్నియో చికిత్సలు జేయించితిమి. కాని యేమిలాభము? మాసీత, నేను మిగిలితిమి. మాసీతచేయి నా చేతిలోనుంచి మాతండ్రి, మాటరాక నావంక జూచిన కడపటిచూపు నా దేహమంతయు ప్రాకిపోయినది; నాగుండెలో నిమిడిపోయి నది. నేను పెద్దపెట్టున ఏడ్చితిని. మాసీత... మాసీత నన్నూరడించినది. అదియేడ్చునపుడు

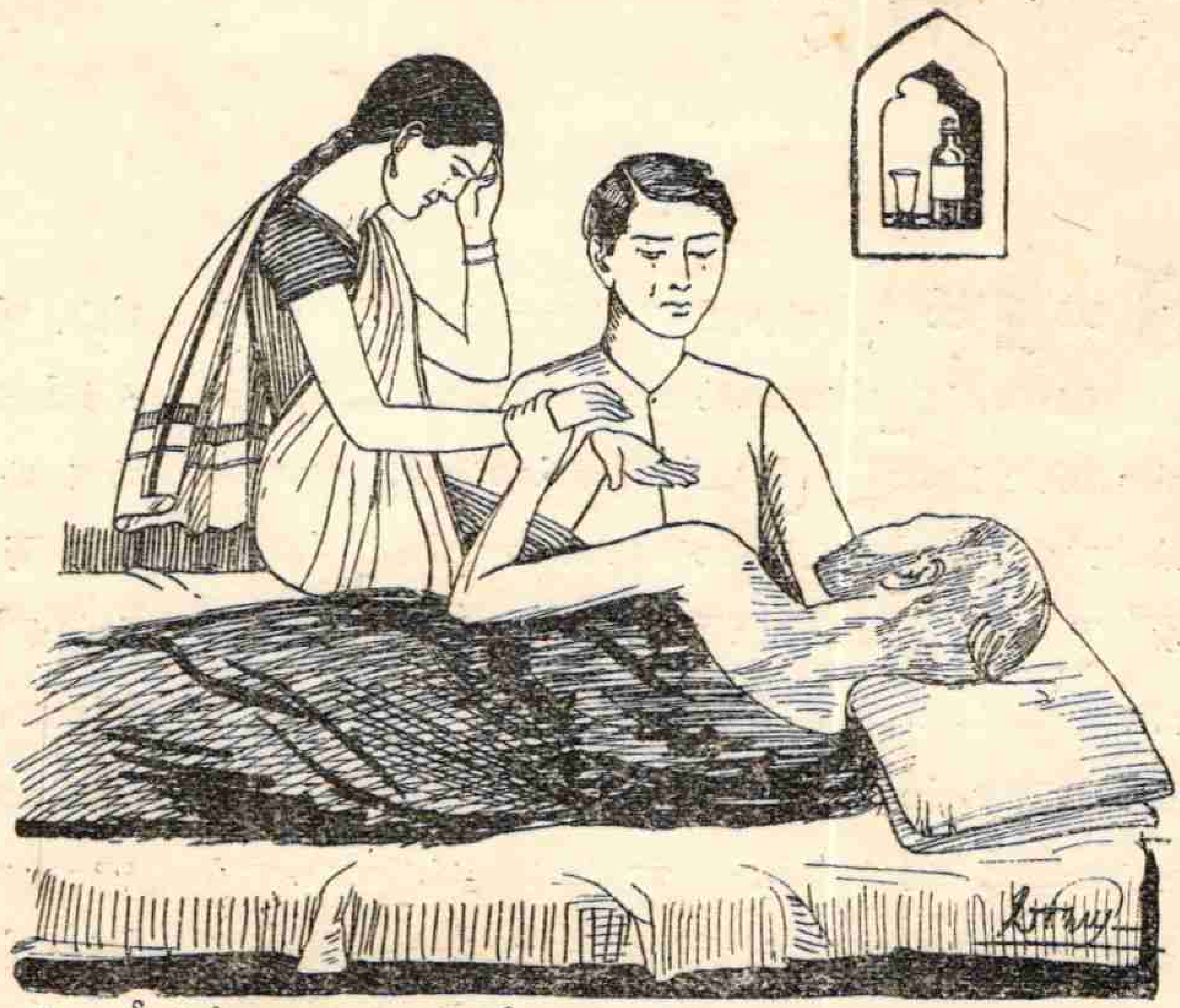

"మాసీతచేయి......నా దేహమంతయు ప్రాకిపోయినది"

నేను, నేనేడ్చునపుడుమాసీత ఓదార్పుమాటలుచెప్పుకొను వారము. కాలక్రమమున మాతండ్రిమాట కొంతమరచి తిమి. మాసీత తేనెలొలుకు పాటబాడుచు వీణమీటు చుండెడిది. నాకు చిత్రలేఖనముపై నభిలాష మెండు. దినమంతయు మాసీతసంగీతము నాకర్ణపుటముల బడు చుండెడిది. చిత్రలేఖనమునకును బురికొల్పుచుండెడిది. నేను వ్రాసిన చిత్తరువులను జూచి మాచెల్లెలు సంత

"నేను వ్రాసిన చిత్తరువులను......సంతసించుచుండెడిది."

సించుచుండెడిది. ఇట్లానందమయముగ రెండేండ్లు గడచిపోయినవి. ఒకరిభావముల నొకరము చూపుల లోనే గుర్తెరుగువారము. నాకు గిట్టనిపని మాసీత కసహ్యము. దానికిష్టములేనిమాట నాకును అట్లే. మాకిరువురకును దేహములే రెండు. ఆత్మ ఒక్కటియే. మాసీత బంగారము. నేను వెలిగారము"

పాపము, వాడు ప్రయాసముతో దగ్గ నాపుకొనుచుండెను. శుష్కించిన వానివక్షము క్రిందికిమీదికి నెగురుచుండెను. వానిప్రక్కనుంచికొనియున్న గొట్టములోని తేనీటిని నాలుగు గ్రుక్కలు ద్రాగి మరల నారంభించెను.

"ఇట్లెంతో కాలము జరుగలేదు. రెండేండ్లే అయినది. నాకొకనాడు జ్వరము వచ్చినది. మా సీతకు ప్రపంచమే మునిగినట్లుండినది. దాని పరితాపము చెప్పనలవి గాదు. ఆ పాపిష్టి జ్వరము త్వరగా వదలినది గాదు. ఇరువదిరోజులు నన్ను వేధించినది. టైఫాయిడుజ్వరము. మాతండ్రిదగ్గర పనినేర్చుకొనినవాడొక కుఱ్ఱవైద్యుడుండెడివాడు. వానికి మాపై మిక్కిలి యభిమానము. వాడు నన్ననుదినము జూచుచు, మందులిచ్చుచు, మా సీతకు ధైర్యము జెప్పుచు నుండెడివాడు. ఎట్లో ఆ గండము దప్పినది. అప్పుడే చచ్చియుండిన నేబాధయు లేకయుండెడిది. కాని మనయిష్టమా? నాకు జ్వరపీడ పోయినది. కాని నాదేహపుకండలు, నెత్తురు దానితోనే పోయినవి. ఇట్లే అస్థిపంజరమునై మంచాన బడియుంటిని. మాసీత నాకుజేసిన యుపచర్యలు చెప్పిన దీరునవిగావు. ఆబిడ్డ నాకంటె నారేండ్లు చిన్నది గదా. ఆహా! ఏమి దానియోర్పు. ఆబిడ్డప్రేమ. రెండు మాసములు మాసీత, నిద్రయెరుగదు. తా నెప్పు డన్నము దినునదో దేవునకెరుక. ఎప్పుడు నాప్రక్కనే యుండునది. అబ్బా! ఆబిడ్డపరిచర్యలు" అని ముఖము వంచుకొనెను.

రెండునిమిషములు వానినోట మాటరాలేదు. పొరలివచ్చెడు దుఃఖముతో బోరాడుచుండెను. పిదప తలయెత్తి నన్ను జూచెను. వానిముఖము నెత్తుటిముద్దవలె నుండినది. "మీకు విసుగు బుట్టుచున్నదా?" అనెను. నే నందుకు ప్రత్యుత్తరమీయకయె, "తర్వాత, తర్వాత?" అంటిని. మరొకబీడి వెలిగించుకొని వాడిట్లు సాగించెను:

"మాసీత మ్రొక్కనిదేవతలు లేరు. అదిచేయని పరిచర్యలు లేవు. కాని నాదేహమునకు బలము కలుగలేదు. నే నెప్పటివలె కాజాలనని నా కనుమానము కలిగినది. ఒకనా డాకుఱ్ఱవైద్యుడు నాదగ్గరనుండెను. మాసీత నేదోపనిమీద లోనికిబంపి, వానిని నాయథార్థపుస్థితి దెలుపమని ప్రార్థించితిని. వాడు చాలసేపు నన్ను బరీక్షించెను. వాని ముఖలక్షణమే వానికి నాయాశలేదని తెలుపుచుండెను. చివరకు నన్ను భయపడవలదనుచు, నాకు క్షయరోగమనియు, అదృష్టవశమున గాక స్వస్థముగాదనియు, అయినను ప్రయత్నించెదననియు చెప్పెను. నాశరీరము చలువలు గ్రమ్మినది. ప్రాణముబోయిన ఈహింపదీరును. నేను చావునకు భయపడలేదు. కాని మాసీతగతి యెట్లు? నాప్రాణమెటుబోయినను మాసీతప్రాణ మెట్లు గాపాడగలనా యనుమాట నాకు హృదయశల్యమైనది. ఆముద్దరాలిమనసు మరెవ్వరేని హరించిన అది నన్నింతగ ప్రేమింపదు. కాని దాని హరింపగలవా డెవడు?"

"వైద్యుడు వెడలిపోయెను. నేను మాసీతను నా చెంతకు బిలచితిని. 'సీతా! పాప మీకుఱ్ఱవానికి మనపై నెంత ప్రేమ. చాలమంచివాడు సుమా! వాడులేకుండిన ఇప్పట్టున మనగతి యేమైయుండెడిదో' యనుచు దాని ముఖము జూచుచుంటిని. దానిచెక్కల పులకపటలీ మొలకలెత్తినది. నిట్టూర్పువిడచి 'చాలమంచివాడన్నా' అనినది. నావెనుక మాచెల్లెలిహృదయమున నీవైద్యుని మూర్తి కొకింత తావున్నదని నేగ్రహించితిని. నే నిదే సమయమనుకొంటిని. నాచెల్లెలు పరిణయమాడిన, క్రమక్రమముగ వాడామెహృదయమును లోజేసికొనును. నా భౌతికశరీర మీలోకపు మట్టిలో గలిసినను మాసీత జీవితానందమునకు మరియొకపట్టుగొమ్మ జిక్కును. మాసీత సుఖముగ నుండునుగదా యనుసంతోషము నా కపరిమితమయ్యెను. 'సీతా' అంటిని. మాసీతకు నా

హృదయములోని యోచనలన్నియు, నే ననబోవుమాట లన్నియు ముందే తెలిసెనేమో. 'అన్నా! నీవెనుకటి

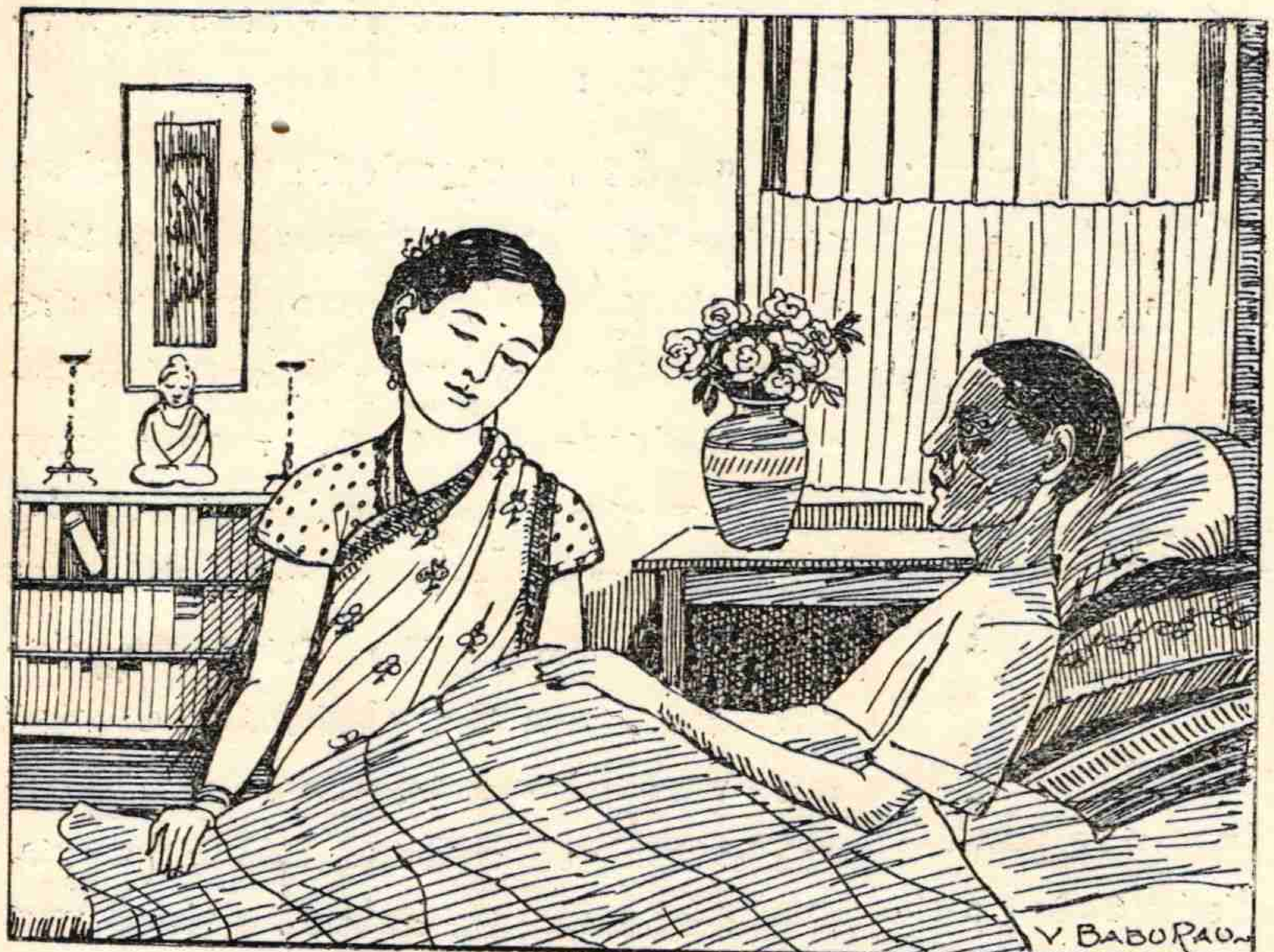

"అన్నా! నీవెనుకటి......ప్రవర్తించెదను అనెను."

దానను నేను. అన్నిటిలోనట్లే ప్రవర్తించెదను' అనెను. నా కాబిడ్డమాటలకు నవ్వు, దుఃఖముకూడ వచ్చెను. పాపము! మాసీతకు నారోగతత్త్వము తెలియదు. కాటికి కాళ్లు జాచిన నా కేమి పెండ్లి. వైద్యుడు నాజాడ్యము కుదురదన్నమాట సీతకు జెప్పవలె ననుకొంటిని. కాని ధైర్యముచాలలేదు. మాసీత గుండె ప్రీలదా ఆమాటవిన్న!"

వాడెన్నడో నన్ను మరచినాడు. బయలు జూచుచు తన కథను జెప్పుకొనుచుండెను. చివాలున నన్ను జూచి, "అయ్యా, మీరింకను వినుచున్నారా? మీకు విసుగుజనించుటలేదా? వారివారి జీవితములు వారివారికి విపరీత సంఘటనములుగ దోచుట సహజము. కాని మరియొకరి కందేమియు చవియుండదు" అనెను. "అట్లు గాదు, చెప్పుము, పిదప మీసీత నేమిజేసితివి.?" అని యంటిని. "ఏమిజేసితిని, వల్లకాడుజేర్చితిని. నిర్భాగ్యుడను" అనుచు తేనీటిగొట్టమును మరల నోట జెట్టుకొనెను. కొన్ని నిమిషములు మోకాళ్లపై తలయుంచి కొని కూరుచుండెను. వాని కాయాసము కొంత తగ్గినది. మరల కథ సాగించెను.

"ఆనాటినుండి దాని పెండ్లిప్రస్తావనమే మానితిని. నా యాశాలతను మా సీత మొదటిలోనే త్రుంచివేసినది. మరి పెండ్లాడ దని తెలిసి మరల ఆమాట యెందుకని నే నామెను హెచ్చరింపనే లేదు. సీత ప్రేమను నాపై నుండి మరలించుటకుమాత్ర మహర్నిశలు యోచించుచుంటిని. మాసీత మరియొకని ప్రేమించి నన్ను మరచుమాట యసాధ్యము. ఇంకొకని మాటలేకయే నన్నామె ద్వేషించునట్లేల చేసికొనరాదు అని నాకు తోచినది. ఇది నా చేతిలోనిపని. ఆనాటినుండియు మాసీత నూరక కసరుచుంటిని. కండ్లురుముచుంటిని. నానోటికి వచ్చినటుల ప్రేలుచుంటిని. కాని మాసీత కంతకంతకు ప్రేమ హెచ్చగుచుండెను. దానిముఖమున ద్వేషచిహ్నములు మచ్చునకైన లేవు. పొంగిపొరలెడి ప్రేమప్రవాహము నాపుకొని, కఠినముగ దిట్టుట వ్యాధిగ్రస్తుడనగు నాకెంత కష్టముగ నుండియుండవలెనో యూహింపుడు. ఎంతయోప్రయత్నించితిని. నాకోరిక కొనసాగలేదు. మాసీత యెవ్వరిని ద్వేషింపలేదు. నన్నెట్లు ద్వేషించును?

"ఒకరాత్రి చాలప్రొద్దయినది. నాకు నిద్రబట్టలేదు. నేను నిద్రించితినని పాపము మాసీత ప్రక్కగదిలో బరుండి నిద్రబోవుచుండినది. నేనూరకపరుండి యేమేమో యోచించుచుంటిని. ఏమోయననేల. మాసీత మాటతప్ప నాకింకేయోచన యున్నది. ఆరాత్రి ఒకట్లో మాక్బెత్తుకథలు నాతలపునకు వచ్చినవి. తటాలున నాకేదో యూహ స్ఫురించినది. రోగికి యూహలకు కొదువా? అందును నేను చదువుకొనినరోగిని. నేను

మంచముబట్టుకొని లేచితిని. తిన్నగ ప్రాకిపోయి నా పెట్టెదెరచి ఒక బాకు చేతికి తీసికొంటిని."

"ఏమీ! మీసీతను నీవే చంపితివా? ఎందుకు?" అనుచు నే నాశ్చర్యచకితుడ నైపోతిని. వాని కాప్రశ్న వినబడలేదో మో, వాడందుల కుత్తరమే జెప్పలేదు.

"గోడబట్టుకొని మాసీత పరుండియున్న గదిలోనికి వెళ్లితిని. చిన్నదీపపువెలుగున ఆబిడ్డ కాళ్లుచేతులు ముడిచికొని నిద్రబోవుచుండెను. దానిప్రక్కను నిలుచుండి

"దానిప్రక్కను నిలుచుండి......గట్టిగ దగ్గితిని."

బాకు పైకెత్తిపట్టి, గట్టిగ దగ్గితిని. అది బెదరిపడి నన్ను, నాబాకును చూచినది. నిప్పులు రాలు నాకండ్లను జూచినది. నాకోరిక నెరవేరుచున్నదనుకొంటిని. మాసీత భయకంపితయై కేకలువేయును. నేను తన్ను నిద్ర పట్టున జంపవచ్చిన రాక్షసుడనని తలంచును. తనతోబుట్టుతనమును, అపారప్రేమను, సర్వత్యాగమును తృణీకరించి తనప్రాణమునకే ఎసరుబెట్టిన అమానుష వ్యక్తినిగ భావించి నన్ను ద్వేషించును. మాసీత నన్ను ప్రేమించుట మానునుగదా. నా కింకేమి కావలయును. పిదప నే నెంతత్వరగ జచ్చిన నంత మేలు. సంసారమును జయించి మృత్యువున కెదురు సూచుచుండెదను అని నాలో నే నుప్పొంగిపోవుచుంటిని.

"మాసీత లేచి మెల్లనికంఠముతో, "అన్నా! నన్ను పిలచిన నేను రానా? నీ వింతదూర మెందుకు నడచివచ్చితివి" అనెను. నా శరీరము నిలువెంద్రుక బెట్టినది. నాయూహకు మాసీతప్రవర్తనకు, ద్వేష బుద్ధికి నాకు నున్నంతదూరమని నాకు దోచినది. కాని నాయత్న మంతటితోనే మానలేదు. క్రోధఘూర్ణిత దృష్టితో మా సీతను జూచి యిట్లంటిని: "నేను నిన్ను జంపవచ్చితిని. నీయునికి నా కసహ్యకరముగనున్నది. నా జీవితము నరకప్రాయ మగుచున్నది. నిన్ను జంపినగాని నాకు శాంతిలేదు. నిన్ను పొడిచివేతును" అంటిని. మాసీత కీమాటలు వినబడినవో లేదో, అది నన్ను తిన్నగ బట్టుకొని కూర్చుండబెట్ట యత్నించుచుండెను. "ఇంతదూరము నడచివచ్చితివా అన్నా. నన్ను బిలువకూడదా. నేను రానా" అని గొణుగుకొనుచుండెను. నాగుండె కరగి కడుపులోనికి వేడిబొట్లుగ దిగజారుచున్నట్లుండెను. నేను కుమిలిపోవుచుంటిని. నా దేహ మదరుచుండెను. కాని నానాటకము నప్పుడే ముగింపలేదు. 'నిన్ను నేనేల పిలువవలయును? నీవు చావవలయును. లేకున్న నేను బ్రతుకను.' అని నేను బిగ్గరగ నంటిని. మాసీత కీ విపరీతప్రవర్తనము బోధపడ లేదుగాబోలు. పాపము అమాయిక గద్గదస్వరముతో, "అన్నా, నీకు నాపై ప్రేమ లేదా?" యని అడిగెను. ఈప్రశ్నకు నాకప్పుడే వాడిగ్రొడ్డటివేటువంటి ప్రత్యుత్తరము స్ఫురించినది. "ప్రేమగాదు. నీపై నాకెన్నడు ప్రేమలేదు. కాని మోహము. నాకోరిక అమానుషము,

పైశాచము. కావుననే నిన్ను జంపి హాయిగ నుండె దను.” అంటిని. ఈ రక్కసిబొంకు నాకెట్లు స్ఫురించినదో నాకే తెలియదు. మా సీతకు నాకు యెడబాటున కిక తడవుండదని నాకొకవిధమగు సంతోషము గలిగినది. ఈ మర్త్యప్రపంచమున నాపిశాచముఖ మింక మా సీత జూడదు. నాకు కావలసిన దదే గదా.

“మా సీత, కూర్చొనియున్న నన్ను దాని మంచముపై పరుండబెట్టినది. దానివంకనే కన్నార్పక జూచుచుంటిని. మా సీత నా ప్రక్కను గూర్చున్నది. వ్రేళ్లతో నాతలనెంట్రుకల దిద్దుచు ‘అన్నా’ అనినది. నా మెదడెవరో యినుపగరిటెలతో కలియబెట్టినట్లు నాతలలో బాధగలిగినది. ఒక్కనిమిషమట్లే యుండి వీణెను దీసికొని యేదో పాడ నారంభించినది. నా నాటక మయిపోయినది. మా సీత ప్రేమతత్త్వము నా కందరానిది. అది విరుగనేరనిది. లజ్జచేతను, అలతచేతను నేనుకన్నులు మూసికొంటిని. నామనసు దాని పాటపై నెగబ్రాకెను. అట్లే వినుచు నిద్రబోయితిని. ఉదయము కన్నులు దెరచుసరికి నాబాహు నాగుండెలపై బడియుండెను. మా సీత, వీణెపై నుంచికొని నాప్రక్కలోనొదిగియే నిద్రించుచుండెను.”

వానికంఠధ్వని మారిపోయినది. వానిహృదయమున నెక్కడనో తూటుబడి అందుండి మాటలు కారుచున్నట్లు నాకు దోచినది. పాపము. వానికి మరలదగ్గువచ్చెను. ఈమారైదారునిమిషములు బాధతో దగ్గెను. వానినోరు నెత్తుటిమయమైయుండెను. మరల తేనీరు త్రాగెను. ‘మీకెందుకులెండి యీపాడు కథ, నిలిపెదను’ అనెను. నానోట మాటరాలేదు. గొంతుకలో నేదో యడ్డుపడినది. సాగింపుమని సంజ్ఞజేసి వానిముఖమునే జూచుచుంటిని. వానివలెనే మోకాళ్లపై గడ్డముంచుకొని గడగడ వడకుచుంటిని.

“ఆరాత్రి పాడునాటకమంతటితోనే ముగిసినది. మేమిరువురమును దాని నొకదుస్స్వప్నముగ భావించి స్మరింపనేలేదు. మాజీవితప్రవాహమున కానాటి కథ యొకఅంతరాయము గాలేదు. వల్లకాడైన వైద్యులమాటల కేమి? నారోగము కుదురగూడదా? నేనొకవేళ బ్రతుకగూడదా యనునాశ నాలో నంకురించినది. ఆ నాటినుండియు నారోగము తగ్గసాగినది. నా దేహము స్వస్థమగుచున్నదని నాకే తెలియుచుండినది. మా సీతసంతోషము చెప్పవలయునా? వైద్యుడెప్పటియట్ల దినమునకు రెండుమారులు వచ్చుచుండువాడు. మేమిరువురము మాట్లాడుకొనుచుండగ, మా సీత దూరమున పాడుచుండెడిది. వైద్యునకు నాయారోగ్యాభివృద్ధి యొక గర్వకారణముగ నుండెడిది. ప్రాణము నాదైనను, కృషి మా సీతదైనను, ఖ్యాతి వైద్యునిదిగదా! వానిని చూచినప్పుడెల్ల తనచేతగానితనముచే వాడు లేనిరోగము నాకారోపించినాడుగదా యని మాత్రము వానిపై కొంతఅసహ్యపడుచుండెడివాడను. కాని వాడేమిజేయగలడు? వాడును అందరివైద్యులవంటివాడే.

“ఇట్లు కొన్నాళ్లుగడచినవి. నేను ప్రతిఉదయమున మా సీతతోగూడ కొంతదూరము నడచివచ్చుట వాడుకజేయుచుంటిని. వైద్యుడప్పుడప్పుడు మమ్ముగలసి

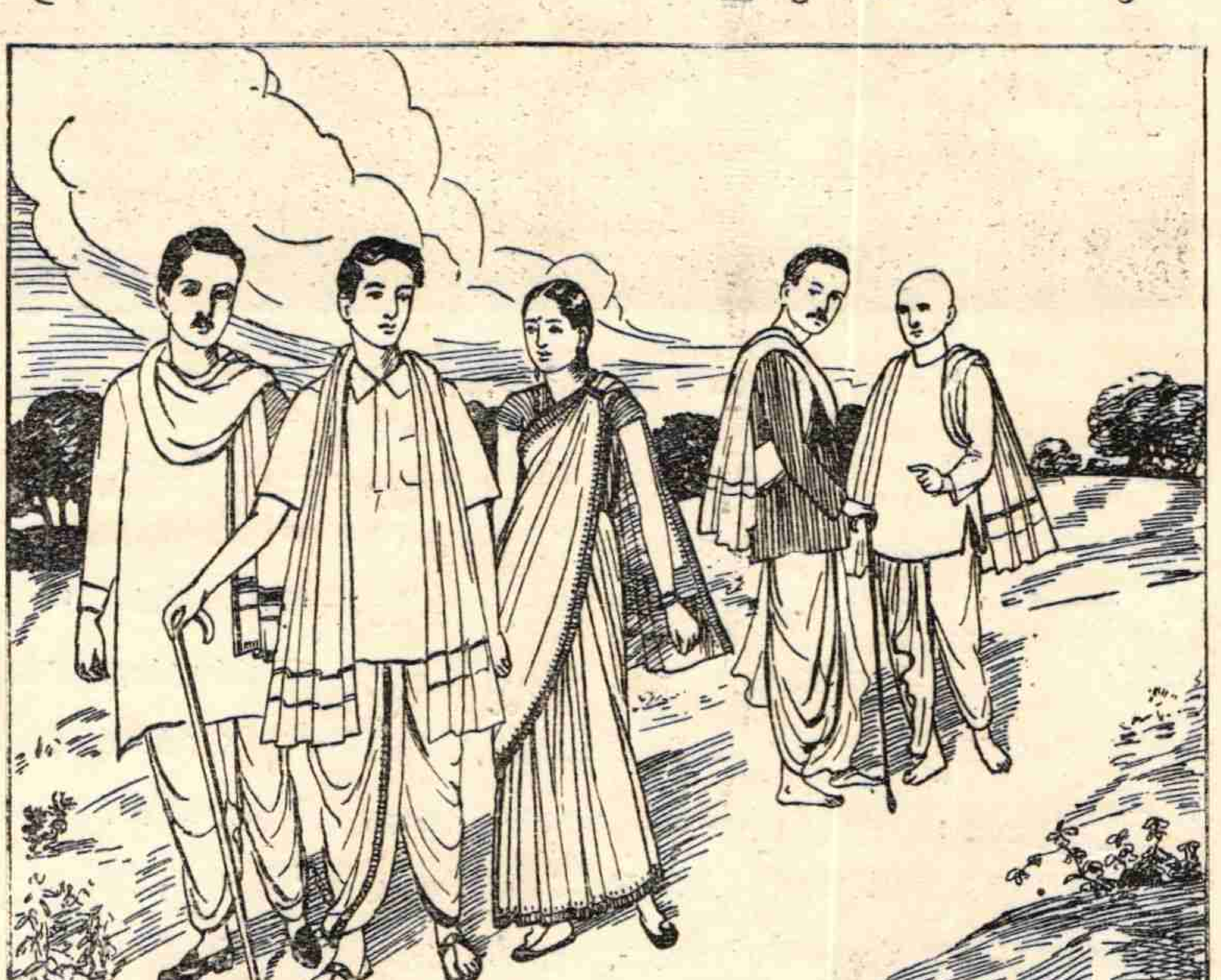

“మమ్ము కడగంటి......గుసగుస లారంభమయినవి.”

కొనుచుండెడివాడు. మేము నడచుచున్నపుడు మాయూరి వారు గుంపులుగూడి మమ్ము కడగంటజూచుచుండెడి వారు. గుసగుస లారంభమయినవి. రచ్చకొట్టములలో మాదే ప్రస్తావన. స్వల్పులుగదా. సీతకు వైద్యునకు స్నేహ మనువదంతులు తలజూపినవి. అవి ప్రబలి నా చెవికిగూడ సోకినవి.

"ఆకుఱ్ఱవాడు మాయింటికి పలుమారు వచ్చుటకు మాసీతయే కారణమని వా రనుకొనిరి. మాసీతగుణము నే నెరుగనా? నా కేయనుమానమును లేదు. కాని యీ వదంతులు నన్ను కలవరపరచి బాధించినవి. నిష్కళంకమగు మావంశగౌరవ మిట్లు వమ్మగుచుండుట నేను భరింపలేకపోతిని. నా మనోవ్యథ అంతకంతకు హెచ్చుచుండెను. ఈ తెలివితక్కువకుఱ్ఱవాడు మాయింటికివచ్చుట మానగూడదా? మాసీత వానితో ప్రసంగములు చాలింపగూడదా? కాని యెట్లుచెప్పగలను? నా దేహవ్యాధి కుదిరినది. కాని ఈ క్రొత్తమానసిక వ్యాధి ప్రబలినది. వైద్యునిపై నిష్కారణద్వేషము, మాసీతపై కోపము నాలో బొడచూపుచుండినవి.

"కొన్నిమాసము లట్లే గడచినవి. ఉదయమున మాసీతను వెంటబెట్టుకొని బయటబోవుట మానినాను. అదేదో యింటిపనులు చూచుకొనుచుండెడిది. రెండు వేళల మరికొందరు స్నేహితులతోకలిసి షికారువెళ్లుచుంటిని. వారందరు నాతోటి చదువుకొన్నవారు. నా శ్రేయోభిలాషులు. మా వంశమున కాపాదించిన యీ కళంకమునకు వారిలోవారు కుందుచుండిరి. మాసీత దోషియని వారి నమ్మకము. నాతో ఆవిషయము మాట్లాడ జంకుచుండిరి. కాని కొన్నాళ్లకా ప్రస్తావన మెట్లో పైకివచ్చినది. ఆనాడంకురించిన వదంతులు నేడు శాఖోపశాఖలతోటి పెద్దమ్రానులయినవని నేను చింతించితిని. నా మిత్రులలోకొందరు నాబుద్ధిమాంద్యమునకు నన్ను నిందించిరి. కొందరు వైద్యుని బెదరించి యింటికి రానివ్వకుండ జేయుమనిరి. మరికొందరు సీతను మందలించమనిరి. వీరందరును నన్ను ప్రేమించి నాగౌరవాగౌరవములు వారివిగ భావించువారలే. వారి యుపదేశములు నాకు విపరీతముగ దోచలేదు. మరి నాకుటుంబమును పవాదకళంకితముగావించుట కావైద్యుడెవడు? వానిని రేపే తరిమివేసెదనని నిశ్చయించుకొంటిని. నాచేతగానితనమునకు నాకే రోతబుట్టినది. ఇన్నాళ్లూరకుండుట కెంత తెలివితక్కువవాడను. నామిత్రు లిండ్లకుబోయిరి. బాగుగ చీకటిపడినది. నేనొక్కడనే కూర్చొని, ఉదయముననే వానితోనాడవలసిన మాటలపథకము గూర్చికొనుచుంటిని. ప్రొద్దుపోయినది. మెల్లగలేచి యింటికివెళ్లితిని. వీథిగుమ్మములోనికే మాసీతవీణాధ్వని వినవచ్చుచుండినది. కాని నాచిత్తమెక్కడనో యుండినది. నా శ్రవణపుటముల బడిన దానిరాగము నాహృదయమును ప్రవేశింపలేను. నామనోవేదన నడంపలేదు. అట్లే యింటిలోనికి బోయితిని. మాసీత బాలసరస్వతివలె వీణ మీటుచు మెలమెల్లగ బాడుచుండినది. వైద్యుడామె సమీపమున పరవశుడై కూర్చొనియుండెను. వారిరువురను జూచుసరికి నాలో నేదో అగ్నిపర్వతము పగిలినట్లయ్యెను. నానరము లొక్కమారుగ తెగి వ్రేలాడుచున్నట్లు నాకు దోచెను. వారిరువురును నన్ను జూచిరి. చిరునగవులతో నాకు స్వాగతమిచ్చిరి. నేనోర్చుకొనలేకపోయితిని. పరువెత్తి నాబాకు తీసికొంటిని. ఏమిమాటలంటినో నాకు తెలియదు. అవి నాకు తెలిసిరాలేదు. కాని వైద్యునిపై కురికితిని. మాసీత నా కడ్డమువచ్చినది. నాచేయి పట్టుకొని, "అన్నా, అన్నా" అనినది. నా కామె చేతిస్పర్శ ముండ్లపాదవలె దగిలినది. ఆమెపిలుపు నన్నెగతాళిజేసినట్లుండినది. అయ్యో! ఆబాకుతో మాసీతను ఈచేతితో బొడిచితిని. మాసీత నేలపై వ్రాలిపోయినది.

"నాకేమియు దోచలేదు. నలుప్రక్కల వెదకితిని. వైద్యుడు పలాయితుడైనాడు. నేను వానివెంట బడితిని. కొంతదూరము పరుగిడితిని. వాని జాడ లేదు. మాసీతను పొడిచినానని నాకప్పుడు తెలిసినది. పరుగుపరుగున ఇంటికి వచ్చితిని. మాచెల్లెలు నెత్తుటిమడుగులో బడియుండెను. నావంక కన్నార్పక చూచినది. నేనేమియుదోపక అట్లే నిలుచుంటిని. ఆమెనోట మాట రాలేదు. ఆమె ప్రేమమయమగుదృష్టి 'అన్నా' యని

నన్ను పలుకరించుచుండెను. ఆమెచూపులో ఆనాటి మాతండ్రిచూపు నాకగపడినది. అదియే మాకడసారి చూపు. నాచెల్లెలు. మాసీత."

వానిమాట లాగిపోయినవి. నాకన్నులు మూతలు పడినవి. అట్లెంతసేపుంటినో నేనెరుగను. చివరకు నా మిత్రుడు నన్నుతట్టి, 'నిద్రబోవుచున్నారా?' యనెను. కండ్లుమూసికొనియే 'లే' దని తలయాడించితిని.

"నేనారక్తసిక్తమగు బాకుతో పరుగెత్తి న్యాయస్థానములలో నాఘోరాపరాధము వెల్లడిజేసితిని. వారు నన్ను బందిఖానాలోనుంచిరి. విచారణ ప్రారంభించిరి. నేనపేక్షించునది చెరసాలగాదు, మరణము. వీలయిన చిత్రవధ. నేనొప్పుకొనిన నేరమునకు యీవిచారణ లెందుకో యీపశువులకు. పలుదినములు విచారించిరి. పుస్తకముల ద్రిప్పిరి. వీరితలలలో లేని దీపుస్తకములు ద్రిప్పిన కనుబడునా? వారిలో నొకడు, నాపై హత్యనిందారోపణముజేసి వెనుకకు ముందుకు నూగుచు, కొన్నిదినములు మాట్లాడెను. పెద్దకుర్చీలోని పెద్దజంతువు తలపంకించి వినుచుండెను. నేననేకమారులు వారి గాడిదచెవులలో దూరునట్లు ఎలుగెత్తి 'నేను మా సీతను జంపుకొన్నానండ్రా; నన్నుచంపండి' అని అరచెడువాడను. బెదరిన గొఱ్ఱెలవలె నావంక జూచెడివారలు. మరొకడెవ్వడో లేచినాడు. నాది తప్పుగాదని వానివాదము. వాని వాదధోరణి తెలిసి, "ఛీ! ద్విపాదపశువా. నిన్నీ కూతలు కూయుటకు పేరంటము బిలిచితినా" యంటిని. వాడందరిలో అన్నిమాటలుబడి, పెద్దకుర్చీవానితో "చిత్తగించండి, దేవరా. వీడు పిచ్చివాడు.బుద్ధి స్వాధీనమున లేనప్పుడు చేసిన నేరమొక నేరముగాదు." అనుచు పుస్తకములు విసరివిసరి త్రిప్పెను. రాళ్లుగరగునట్లు వాదించెను.

"ఇట్లుండగా, ఒకనాడొకదొరలగుంపు నన్ను జుట్టుకొన్నది. నాచేతులు, కాళ్లు, తల, మెడ, అన్ని పరీక్షించి నాకు పిచ్చియని తీర్మానించిన దీబృందము. ఉన్మాదవైద్యశాలలో నన్ను బడవైచినారు. ఆదౌర్భాగ్యులు నాగొంతులో మందుపోసెడివారయ్యా! నాకేమిరోగమనియో వారియుద్దేశ్యము. మూడేండ్లట్లే పడియుంటిని. 'నాకు పిచ్చి లేద'నిన 'అదియే ఒకవిధమగు పిచ్చి' యనెడివారు. నే నూరకుండిన మౌనపుబిచ్చి. మాటలాడిన వాగుడుపిచ్చి. 'పిచ్చినక్కలారా! మీపిచ్చికేమి పేరోయీ' అనుకొని నాలో నవ్వుకొనెడివాడను. నాకు చావైనను బ్రతుకైనను ఒక్కటేయయినది. చెరసాల, వైద్యశాల నాకొక్కటిగనేయుండినవి. మొన్న ఉదయమున మరల ఆదొరలగుంపు నా గదిలో జొరబడినది. ఒక్కొక్క అవయవ మొక్కొక్కడు బట్టి పరీక్షించిరి. పిచ్చి కుదిరినదట. మరి వారిదో, నాదో! కొంతసే పేదో కిచకిచలాడుకొని నన్ను వెళ్లిపొమ్మన్నారు. అందుకేవెళ్లిపోతున్నాను" అని మెల్లగ లేచెను.

స్టేషనురెక్కలు వంగలేదేమో. బండి మధ్యదారిలో నాగినది. అతడు బండిదిగుచుండెను. నేను లేచి, "ఇది స్టేషనుగాదు. కారడవి. చీకటి. దిగకు. దిగకు. నీ వెచ్చటికి వెళ్లవలె" నంటిని. వాడాచీకటిలో నా కనుపడలేదు. గాఢాంధకారమును చీల్చుకొని దూరమునుండి, "మా సీతవద్దకు" అను ధ్వని నా గుండెలో జొరబడినది.

బండి కదలినది. ఇదియంతయు నిజమా, లేక కలయాయని నే నాశ్చర్యపడుచుంటిని. వాడు మొదట నాకిచ్చినబీడి నాచేతిలో కమలిపోయియుండినది.